Tema 3 Merudgifter

10.01.01 Formandens Departement, NSN, administration (Driftsbevilling)
Budgetspecifikation

	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
	---- 1.000 kr. ----			---- mio. kr. ----		
Nettoudgift	0	0	**2.150**	2,2	2,2	2,2
Lønudigfter	0	0	**1.950**	2,0	2,0	2,0
Øvrige udgifter	0	0	**200**	0,2	0,2	0,2
Indtægter	0	0	**0**	0	0	0

Efter et politisk ønske og med målsætningen om at landet skal ledes i åbenhed, vil Naalakkersuisut genetablere en kommunikationsafdeling under Formandens Departement, for derigennem styrke kommunikationsindsatsen, pressehåndteringen og formidlingen af Naalakkersuisuts politiske budskaber, beslutninger og prioriteringer.

Følgende tekst søges tilføjet i nærværende hovedkonto:

"Ved 2. behandlingen af FFL2027 blev nærværende hovedkonto forhøjet med 2.150.000 kr. årligt til styrkelse af kommunikationsindsatsen."

Forventede personaletal	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
Chefer	0	0	**0**	0	0	0
Øvrige	0	0	**3**	3	3	3
Personale forbrug i alt	0	0	**3**	3	3	3

20.11.70 Reserve til nye initiativer (Tilskudsbevilling)

Budgetspecifikation

	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
	---- 1.000 kr. ----			---- mio. kr. ----		
Nettoudgift	0	0	**1.000**	1,0	1,0	1,0

Midlerne forventes først udmøntet, når der foreligger en politisk beslutning. Det søges derfor, at de afsatte midler fra FL 2026 videreføres på hovedkontoen.

Følgende tekst og aktivitetstabel søges tilføjet:

”**Kommunale tilsyn**

Bevillingen skal understøtte en styrkelse af det kommunale tilsyn med særligt fokus på borgmesterens embedsvaretagelse og udgør en videreførelse af den prioritering, der blev aftalt i forbindelse med Aftale om finansloven for 2026.

Bevillingen foreslås fortsat afsat på nærværende hovedkonto, indtil der politisk kan tages stilling til den konkrete udmøntning i forbindelse med en beslutning om eventuelle ændringer af den fremtidige kommunale struktur. Dette forventes at ske i begyndelsen af 2027.”

Forventede aktivitetstal						
Nye tiltag (i 1.000 kr.)	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
Styrkelse af det kommunale tilsyn med særligt fokus på borgmesterens embedsvaretagelse	0	0	**1.000**	1.000	1.000	1.000
I alt	0	0	**1.000**	1.000	1.000	1.000

20.12.12 Vare- og bankforsyning (Tilskudsbevilling)

Budgetspecifikation

	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
	---- 1.000 kr. ----			---- mio. kr. ----		
Nettoudgift	0	0	**20.000**	8,0	8,0	8,0

Nærværende hovedkonto søges forhøjet med 8 mio. kr. årligt til forhøjelse af driftsaftaler og et ekstraordinært tilskud på 12 mio. kr. i 2027 til renovering af fryse/køle anlæg i Neqi.

Følgende tekst søges tilføjet:

"Der afholdes af bevillingen udgifter til en servicekontrakt med Neqi A/S, der sikrer fåreholdernes indhandling af får, lam og kvæg. Endvidere afholdes ekstraordinære midler til renovering af virksomhedens køle- og fryseanlæg, til understøttelse af en stabil drift samt en fødevaresikker opbevaring af virksomhedens lagerbeholdning.

Nærværende hovedkonto er forhøjet med 20 mio. kr. i 2027 og 8 mio. kr. i budgetoverslagsårene."

Forventede aktivitetstal

Fordeling af bevillingen	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
	---- 1.000 kr. ----			---- mio. kr. ----		
Servicekontrakt Neqi A/S	0	0	**8.000**	8,0	8,0	8,0
Særligt investeringstilskud Neqi A/S	0	0	**12.000**	0,0	0,0	0,0
Driftsaftaler mm.	0	0	**0**	0,0	0,0	0,0
I alt	0	0	**20.000**	8,0	8,0	8,0

30.15.12 Afdeling for Justitsområdet (Driftsbevilling)
Budgetspecifikation

	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
		-- 1.000 kr. --			---- mio. kr. ----	
Nettoudgift	0	0	**350**	0,4	0,4	0,0
Lønudgift	0	0	**0**	0,0	0,0	0,0
Øvrige udgifter	0	0	**350**	0,4	0,4	0,0

Følgende tekst medtages som et nyt afsnit i budgetbidraget:

"Kriminalretten

Naalakkersuisut besluttede på møde den 26. maj 2026 at indlede forhandlinger med rigsmyndighederne om hjemtagelse af kriminalretten. Kriminalretten er et af de sagsområder, der kan hjemtages på et tidspunkt fastsat af Selvstyret efter forhandling med rigsmyndighederne, jf. Selvstyrelovens § 3, stk. 2. Hjemtagelse af kriminalretten, indebærer hjemtagelse af flere lovgivninger, der relaterer sig til kriminalret, herunder kriminalloven.

Naalakkersuisut har samtidig besluttet at nedsætte en ekspertgruppe, som skal foretage en samlet vurdering af de juridiske problemstillinger, der relaterer sig til hjemtagelse af kriminalretten, samt vurdere mulighederne for gennemførelsen af en række ønsker til ændringer af Kriminalloven.

Beslutningen blev truffet på baggrund af en møderække med samtlige partier om indholdet af et kommissorium, som ekspertgruppen skal følge. Der er således emner i kommissoriet fra samtlige partier i Inatsisartut, og kommissoriet har været i høring hos alle partier.

Ekspertgruppen skal mødes 4 gange om året af to dages varighed, første gang i oktober 2026. Der er udpeget en dommer fra Retten i Århus som formand, og der er aftalt et vederlag på 100.000 kr. om året. Hertil kommer, at Naalakkersuisut skal frikøbe formanden fra dennes arbejde i retten, når vedkommende er i Nuuk ifm. ekspertgruppens møder.

Ekspertgruppen forventes at afslutte sit arbejde ultimo 2027/primo 2028.

Hvis kriminalretten hjemtages, når ekspertgruppen har afsluttet sit arbejde, vil der skulle tages stilling til et eventuelt ressourcebehov med henblik på udarbejdelse af lovgivningen."

40.90.13 AQQUT – Grønlands vejledningsenhed (Driftsbevilling)

Budgetspecifikation

	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
	---- 1.000 kr. ----			---- mio. kr. ----		
Nettoudgift	0	0	**2.300**	3,3	3,3	3,3
Lønudgift	0	0	**1.400**	2,4	2,4	2,4
Øvrige udgifter	0	0	**900**	0,9	0,9	0,9

Det er af afgørende betydning for indsatsen omkring unge, at vejledningsindsatsen i uddannelsessystemet udbygges og styrkes, særligt for unge under 18 år og umiddelbart derefter. En langt stærkere, systematisk og sammenhængende vejledning startende allerede i folkeskolen er en central forudsætning for, at flere unge får de rette forudsætninger for at træffe kvalificerede valg om uddannelse og fremtidigt arbejdsliv – og for at flere fastholdes og gennemfører den uddannelse, de påbegynder

Kapacitetsopbygningen af Vejledningen skal samtidig ses som et centralt redskab til at understøtte og omsætte målsætningerne i Holdbarheds- og Vækstplan 2 og Uddannelsesstrategien til konkret handling. Når flere unge skal uddanne sig, opnå kompetencer og blive en del af arbejdsmarkedet, kræver det en tidlig, tilgængelig og målrettet vejledningsindsats, som følger den unge gennem uddannelsessystemet og understøtter overgangen mellem folkeskole, ungdomsuddannelse, videre uddannelse og arbejdsmarked.

Vejledningsindsatsen er derudover en meget central del af helhedsindsatsen omkring ungemålgruppen, fordi den skaber sammenhæng mellem den unges forudsætninger, muligheder og valg af uddannelse og job. En styrket og sammenhængende vejledning kan forebygge frafald, understøtte den unges motivation og sikre, at flere unge får den rette støtte på det rette tidspunkt. Dermed bidrager vejledningen både til den enkelte unges trivsel og udvikling, forhindrer og forebygger frafald og sikrer ikke mindst samfundets behov for uddannet arbejdskraft.

Det er ikke muligt at øge antallet af undervisere og uddanne flere vejledere som er en forudsætning for den styrkede vejledningsindsats tilstrækkeligt uden en forøgelse af midlerne til vejledningsområdet, som foreslået

Denne styrkede og systematiserede vejledningsindsats skal indgå som en vigtig forudsætning i en samlet handlingsplan for at styrke overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelser, hvori også indgår arbejdet med at etablere et grundforløb ind mod ungdomsuddannelserne, hvor der i dag særligt er et stort behov for at skabe bedre rammer og forudsætninger for, at flere hurtigt kan påbegynde en erhvervsuddannelse.

Budgetbidraget søges erstattet med følgende tekst:

”Der er tilknyttet tekstanmærkning til nærværende hovedkonto.

Regelgrundlaget for nærværende hovedkonto er Inatsisartutlov nr. 4 af 29. november 2013 om uddannelses- og erhvervsvejledning, som senest ændret ved Inatsisartutlov nr. 18 af 1. december 2021

og bekendtgørelse nr. 3 af 9. marts 2015 om opgaver og forretningsorden for Grønlands vejledningsråd. Det fremgår af Inatsisartutloven, at Naalakkersuisut kan etablere et nationalt vejledningscenter.

Landsdækkende centrale vejledningsopgaver varetages af Aqqut i henhold til Inatsisartutlov om uddannelses- og erhvervsvejledning. Dette omfatter evaluering og udvikling af vejledningsindsatsen, samordning af vejledningen, information og vejledning, udarbejdelse og distribution af vejledningsmateriale, uddannelse og efteruddannelse af vejledere, supervision i forhold til lokale vejledningscentre, erfarings- og vidensdeling og støtte til netværksdannelse.

Centret varetager desuden sekretariatsfunktionen for Grønlands Vejledningsråd.

Centret skal som led heri etablere og drive en virtuel vejledningsportal og etablere et nationalt dialogforum.
I bestræbelserne på at styrke rådgivning og vejledning i uddannelsessystemet og i de kommunale Majoriaq-centre blev en vejledergrunduddannelse iværksat i 2000. Målgruppen for uddannelsen er vejledere i folkeskolen og i det øvrige etablerede uddannelsessystem, arbejdsmarkedskonsulenter, uddannelsesvejledere og undervisere ved de kommunale Majoriaq-centre samt vejledere ved de gymnasiale og videregående uddannelser.

I bevillingen indgår udgifter til uddannelse af undervisere. Det tilstræbes at øge antallet af undervisere, og undervisningstilbud i form af efteruddannelse. Desuden afholdes der en række kortere kurser af vejledningsfaglig karakter i lokalområderne samt vejledningskonferencer i de større byer.

Centret varetager funktionen som national koordinator i Nordisk Netværk for Livslang Læring (NVL).

Centret gennemfører sine aktiviteter i et tæt samarbejde med de enkelte uddannelsesinstitutioner samt kommunerne, herunder særligt Majoriaq-centrene.

Det er af afgørende betydning for indsatsen omkring unge i Grønland, at vejledningsindsatsen i uddannelsessystemet udbygges og styrkes. En stærk og sammenhængende vejledning startende allerede i folkeskolen er en forudsætning for, at flere unge får de rette forudsætninger for at træffe kvalificerede valg om uddannelse og fremtidigt arbejdsliv – og for at flere fastholdes og gennemfører den uddannelse, de påbegynder.

Kapacitetsopbygningen af Vejledningen skal samtidig ses som et centralt redskab til at understøtte og omsætte målsætningerne i Holdbarheds- og Vækstplan 2 og Uddannelsesstrategien til konkret handling. Når flere unge skal uddanne sig, opnå kompetencer og blive en del af arbejdsmarkedet, kræver det en tidlig, tilgængelig og målrettet vejledningsindsats, som følger den unge gennem uddannelsessystemet og understøtter overgangen mellem folkeskole, ungdomsuddannelse, videre uddannelse og arbejdsmarked.

Vejledningsindsatsen er derudover en meget central del af helhedsindsatsen omkring ungemålgruppen, fordi den skaber sammenhæng mellem den unges forudsætninger, muligheder og valg af uddannelse og job. En styrket og sammenhængende vejledning kan forebygge frafald, understøtte den unges

motivation og sikre, at flere unge får den rette støtte på det rette tidspunkt. Dermed bidrager vejledningen både til den enkelte unges trivsel og udvikling, forhindrer og forebygger frafald og sikrer ikke mindst samfundets behov for uddannet arbejdskraft."

Forventet personaleforbrug	R 2025	FL 2026	**ÆF 2027**	BO 2028	BO 2029	BO 2030
Chefer	0	0	**0**	0	0	0
Øvrige	0	0	**2**	3	3	3
Personale forbrug i alt	0	0	**2**	3	3	3